

Till statsrådet och chefen för Näringsdepartementet

Regeringen beslutade den 13 juni 2002 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att lägga förslag om hur Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) skall kunna öppna nya kontor och bankkonton i utlandet samt ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för lokalanställd personal i utlandet (dir 2002:74).

Den 18 juni 2002 förordnade chefen för Näringsdepartementet, statsrådet Rosengren, f.d. landshövdingen Birger Bäckström att vara särskild utredare.

Som sekreterare förordnades den 24 september kanslichefen Hans Gottfarb.

Härmed överlämnas utredningens betänkande.

Utredningens uppdrag är härigenom slutfört.

Stockholm i december 2002.

Birger Bäckström

Hans Gottfarb

Innehåll

Termer och förkortningar	7
Sammanfattning	9
1 Inledning.....	11
1.1 Bakgrund	11
1.2 Uppdraget.....	12
1.3 Så har utredningen arbetat.....	12
2 ITPS	13
2.1 Probleminventering	13
2.2 Andra myndigheter utomlands med motsvarande problem.....	14
3 Lokalanställda utomlands.....	15
4 Skatteregler för lokalanställda utomlands.....	17
5 Bankkonton utomlands	19
6 Överväganden och författningsförslag	21
6.1 Överväganden	21
6.2 Författningsförslag	23
7 Övriga frågor	25

8	Ekonomiska konsekvenser	27
	Bilaga 1: Kommittédirektiv.....	29
	Bilaga 2: ITPS instruktion (2000:1133).....	33
	Bilaga 3: OECD:s modellavtal – utdrag	35
	Bilaga 4: Instruktion för SAREC – utdrag.....	37

Termer och förkortningar

AgV	Arbetsgivarverket
EU	Europeiska Unionen
ISA	Invest in Sweden Agency
IIPS	Institutet för tillväxtpolitiska studier
JU	Justitiedepartementet
RGK	Riksgäldskontoret
RRV	Riksskatteverket
SAREC	Styrelsen för u-landsforskning
SCB	Statistiska centralbyrån
Sida	Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete
SINK-skatt	Särskild inkomstskatt för utomlands bosatta
STTAT	Stiftelsen Sveriges Tekniska Attachéer
UD	Utrikesdepartementet
USA	United States of America
UtN	Utlandslönenämnden

Sammanfattning

Uppdraget

Enligt uppdraget skall utredaren lämna förslag på hur Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) skall kunna öppna nya kontor och bankkonton i utlandet samt ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för lokalanställd personal i utlandet. Utredaren skall kartlägga de förutsättningar som råder i dag, analysera vilka förändringar som är nödvändiga och ge förslag på lämpliga lösningar. Eventuella ekonomiska konsekvenser skall redovisas. Slutligen skall utredaren utarbeta och redovisa förslag till nödvändiga ändringar i ITPS instruktion (*bilaga 2*) och andra författningar.

Utredaren skall även ange om den föreslagna lösningen kan användas av andra myndigheter med liknande behov.

Förslag

Genom ändring i förordning (2000:1133) med instruktion för ITPS kan institutet ges möjlighet att öppna utlandskontor. Lydelsen av en ny paragraf skall då vara följande:

<p>4 a § Institutet för tillväxtpolitiska studier får inrätta och bemanna utlandskontor samt besluta om avveckling av ett sådant kontor.</p>

De utlandskontor som i dag administreras av en ambassad eller ett generalkonsulat tas över av ITPS.

Genomförande

En ny förordning föreslås träda i kraft den 1 april 2003.

Ekonomiska konsekvenser

Ett genomförande av förslaget skall ske inom ramen för det anslag ITPS får för sin verksamhet.

Andra myndigheter

Genom ändring i andra myndigheters instruktion, motsvarande den för ITPS föreslagna (4 a §), kan respektive myndighet ges möjlighet att öppna utlandskontor.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) bildades den 1 januari 2001. ITPS främsta uppgift är att utveckla och tillhandahålla kunskapsunderlag för tillväxtpolitiken bl.a. genom att analysera den ekonomiska utvecklingen som underlag för närings- och innovationspolitiken och den regionala utvecklingspolitiken, samt granska och förmedla kunskap om den internationella utvecklingen.

Omvärldsanalysen innebär en systematisk och kontinuerlig process som består av insamling, analys och spridning av omvärldsinformation som är av betydelse för tillväxtpolitikens strategiska utformning. Genom närvaro i utlandet kan ITPS bygga upp förtroende och skapa nätverk för att nå insikter om de överväganden som resulterar i beslut av privata och offentliga aktörer. På plats är det möjligt att få kunskap om ett visst land för att kunna tolka och förstå händelserna i t.ex. innovationssystem och industriella system och sätta dem i relation till svenska förhållanden.

Enligt förordningen (2000:1133) med instruktion för ITPS skall myndigheten bedriva en utlandsbaserad omvärldsbevakning. Den omvärldsbevakning som tidigare bedrevs vid stiftelsen Sveriges Tekniska Attachéer (STATT) har integrerats i verksamheten och ITPS har bl.a. tagit över STATT:s kontor, bankkonton och personal.

För närvarande har ITPS tre kontor i utlandet placerade vid utlandsmyndigheterna i Washington, Los Angeles och Tokyo. På dessa kontor arbetar både utlandsstationerad och lokalt anställd personal.

Den 1 januari 2002 trädde ett kollektivavtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstgöring utomlands, det s.k. URA-avtalet, i kraft. Med stöd av detta avtal, och ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229) som också gäller fr. o m 1 januari 2002, kan statliga myndigheter i egen regi och med eget personalansvar nu utlandsstationera personal.

En förutsättning för att ITPS långsiktigt skall kunna ha en utlandsbaserad omvärldsbevakning är att myndigheten ges möjlighet att ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för utlandsstationerad och lokalt anställd personal.

ITPS anser att oklarhet råder om förutsättningarna för att öppna nya kontor i utlandet. Ändringen i inkomstskattelagen och URA-avtalet har medfört att ITPS sedan den 1 januari 2002 fullt ut kan ta på sig de förpliktelser och befogenheter som följer av arbetsgivarrollen för den utlandsstationerade personalen. Det är dock oklart om ITPS kan lokalanställa personal utomlands.

1.2 Uppdraget

Uppdraget är att lämna förslag på hur ITPS skall kunna öppna nya kontor och bankkonton i utlandet samt ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för lokalanställd personal i utlandet. Utredaren skall kartlägga de förutsättningar som råder i dag, analysera vilka förändringar som är nödvändiga och ge förslag på lämpliga lösningar. Eventuella ekonomiska konsekvenser skall redovisas. Slutligen skall utredaren utarbeta och redovisa förslag till nödvändiga ändringar i ITPS instruktion och andra författningar.

Utredaren skall även ange om den föreslagna lösningen kan användas av andra myndigheter med liknande behov.

Utredningens direktiv har tagits in som *bilaga 1*.

1.3 Så har utredningen arbetat

Utredningsarbetet har bedrivits på så sätt att synpunkter och erfarenheter har inhämtats från myndigheter och departement som Arbetsgivarverket (AgV), Invest in Sweden Agency (ISA), Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Justitiedepartementet (JU), Riksgäldskontoret (RGK), Riksrevisionsverket (RRV), Riksskatteverket (RSV), Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (Sida), Statistiska centralbyrån (SCB), Utlandslönenämnden (UtN) och Utrikesdepartementet (UD).

2 ITPS

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) bildades den 1 januari 2001. ITPS främsta uppgift är att utveckla och tillhandahålla kunskapsunderlag för tillväxtpolitiken bl.a. genom att analysera den ekonomiska utvecklingen som underlag för närings- och innovationspolitiken och den regionala utvecklingspolitiken, samt granska och förmedla kunskap om den internationella utvecklingen.

Enligt förordningen (2000:1133) med instruktion för ITPS skall myndigheten bedriva en utlandsbaserad omvärldsbevakning. Den omvärldsbevakning som tidigare bedrevs vid stiftelsen Sveriges Tekniska Attachéer (STATT) har integrerats i verksamheten och ITPS har bl.a. tagit över STATT:s kontor, bankkonton och personal.

För närvarande har ITPS tre kontor i utlandet placerade vid utlandsmyndigheterna i Washington, Los Angeles och Tokyo. På dessa kontor arbetar både utlandsstationerad och lokalt anställd personal.

2.1 Probleminventering

En förutsättning för att ITPS skall kunna ha en utlandsbaserad omvärldsbevakning är att myndigheten ges möjlighet att ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för utlandsstationerad och lokalt anställd personal. I dag råder oklarhet om hur myndigheten kan öppna nya kontor i utlandet. Det råder också osäkerhet om hur förhyrning av lokaler kan ske samt även om hur nya bankkonton kan öppnas.

ITPS har utlandsverksamhet i två länder, USA och Japan. En utökad verksamhet kan senare komma i Kina och något land inom EU. I USA och Japan har myndigheten tagit över tidigare STATT:s verksamhet. Fysiskt är utlandskontoren placerade på ambassader/generalkonsulat. Ansvaret för de lokalanställda åvilar ITPS efter-

som myndigheten övertagit STATT:s åtaganden i förhållande till de lokalanställda.

STATT var en stiftelse och hade som sådan mandat att uppträda som en egen juridisk person till skillnad från ITPS som har samma förutsättningar som alla andra statliga myndigheter.

ITPS ser en fördel i att själv administrera sin personal och har även ett kommande behov av att kunna anställa personal på nya etableringsorter.

2.2 Andra myndigheter utomlands med motsvarande problem

I dag finns ett antal svenska myndigheter med mer eller mindre omfattande verksamhet utomlands. Många bedriver sin verksamhet i utlandet med administrativt stöd av ambassader eller generalkonsulat. Andra myndigheter ger sin personal tjänstledigt och därefter anställs de via ett privat konsultföretag som myndigheten utnyttjar utomlands. Åter andra myndigheter låter sin personal göra långa tjänsteresor utomlands och ställs därmed utanför ITPS problem. Kvar står dock en grupp som, liksom ITPS, har behov av egna utlandskontor med både utsänd och lokalanställd personal. Denna grupp myndigheter kan förväntas öka i antal och problemen vid utlandsetablering är naturligtvis likartade för dessa myndigheter.

Den myndighet som för närvarande har en utlandsverksamhet som i mycket liknar ITPS verksamhet är Invest in Sweden Agency (ISA) som i dag har utlandsverksamhet i New York, Tokyo och London. Inom kort kommer ISA också att öppna kontor i Kina. Fysiskt är utlandskontoren, liksom ITPS kontor, placerade på ambassader och generalkonsulat.

En annan myndighet som bedriver utlandsverksamhet är Svenska institutet i Alexandria. Denna myndighet administreras av UD.

3 Lokalanställda utomlands

Med lokalanställda avses personer som är anställda av en svensk statlig myndighet i annat land för att tjänstgöra där. För dessa gäller, om de inte är svenska medborgare, de avtal, lagar och socialförsäkringsförmåner som gäller i anställningslandet. De lokalanställda anställs direkt av utlandsmyndigheten. Det är i stor utsträckning icke svenska medborgare som i allmänhet tjänstgör som chaufförer, vaktmästare, trädgårdsmästare, tekniker och telefonister men även olika former av specialister som översättare eller kommersiella handläggare som rekryteras lokalt i tjänstgöringslandet.

4 Skatteregler för lokalanställda utomlands

Den som är begränsat skattskyldig i Sverige och som arbetar som lokalanställd vid en svensk myndighet utomlands beskattas i Sverige enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK). Begränsat skattskyldig i Sverige är bl.a. den som är bosatt utomlands och inte tidigare varit bosatt i Sverige. Skattesatsen enligt SINK är 25 %.

Sveriges rätt att beskatta inkomst av anställning vid svensk myndighet utomlands kan, enligt SINK 6 § punkt 6, begränsas av så kallat dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och anställningslandet. I de flesta fall är sådana skatteavtal utformade på så vis att endast Sverige kan beskatta inkomsten. För det fall att arbetet utförs i det andra landet och den anställde är medborgare i det landet, eller är svensk medborgare och inte enbart bosatt sig i det andra landet för att utföra arbete där, beskattas dock inkomsten endast i arbetslandet. I dessa fall begränsar skatteavtalet Sveriges rätt att beskatta enligt internationell rätt. Sverige har ingått skatteavtal med ett åttiotal länder. Dubbelbeskattningsavtalen har delvis olika utformning. Skattemyndigheten kan kontaktas för närmare besked om utformningen av ett enskilt skatteavtal. Utformningen av ett så kallat modellavtal framgår av *bilaga 3*.

Enligt inkomstskattelagen har Sverige i dag skatteavtal med följande länder: Albanien, Amerikas förenta stater, Argentina, Bangladesh, Barbados, Belgien, Bolivia, Botswana, Brasilien, Bulgarien, Danmark, Egypten, Estland, Filippinerna, Finland, Frankrike, Gambia, Grekland, Indien, Indonesien, Irland, Island, Israel, Italien, Jamaica, Japan, Kanada, Kazakstan, Kenya, Folkrepubliken Kina, Republiken Korea, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Makeдонien, Malta, Marocko, Mauritius, Mexiko, Namibia, Nederländerna, Norge, Nya Zeeland, Pakistan, Peru, Polen, Rumänien, Ryska federationen, Schweiz, Singapore, Slovakiska republiken, Slovenien, Sri Lanka, Förenade konungariket Storbritannien och

Nordirland, Sydafrika, Förenade republiken Tanzania, Tjeckiska republiken, Trinidad och Tobago, Tunisien, Turkiet, Tyskland, Ukraina, Ungern, Venezuela, Vietnam, Vitryssland, Zambia, Zimbabwe, och Österrike.

Skatteavtalet med f d Jugoslavien tillämpas fortsatt utom i förhållande till Makedonien. Skatteavtalet med f d Sovjetunionen har upphävts. I förhållande till åtta tidigare Sovjetrepubliker, Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Kirgizistan, Moldavien, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan saknar Sverige skatteavtal.

Lagstiftningen om SINK-skatt är för närvarande föremål för översyn.

Att SINK-skatt måste betalas för lokalanställda vid andra myndigheter än UD och Sida gäller alltså i det begränsade antal länder med vilka dubbelbeskattningsavtal saknas. Om undantagen i lagen om SINK-skatt, som i dag gäller för UD och Sida, utvidgas att gälla alla statliga myndigheter kan eventuella problem med SINK-skatt för lokalanställda undvikas.

5 Bankkonton utomlands

För att öppna ett bankkonto utomlands krävs Riksgäldskontorets medgivande. Den myndighet som behöver öppna ett bankkonto utomlands kan skriftligt ansöka hos Riksgäldskontoret om detta. Ansökan har inga formkrav.

Betalningsförordningen, SFS 1994:14, om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning, 11a § lyder: *Har en myndighet behov av ett valutakonto eller ett bankkonto i annat land får den ansöka om detta hos Riksgäldskontoret.*

Normalt beviljar Riksgäldskontoret en ansökan från en statlig myndighet om att få öppna ett bankkonto utomlands. Ibland krävs en komplettering innan ansökan kan beviljas.

6 Överväganden och författningsförslag

6.1 Överväganden

Det finns inte något generellt giltigt regelverk om statliga myndigheters rätt att ingå avtal som innehåller ekonomiska förpliktelser för staten.

En allmän utgångspunkt när det gäller statliga myndigheters rätt att ingå avtal, är att myndigheterna inte utgör några självständiga rättssubjekt. De utgör endast delar av rättssubjektet staten. I civilrättslig mening äger alltså myndigheterna inte några egna tillgångar eller något eget kapital. De förvaltar endast tillgångarna och kapitalet åt staten. Motsvarande gäller om de förpliktelser som myndigheterna åtar sig. En konsekvens av detta blir att myndigheterna endast som företrädare för staten kan förfoga över "sina" tillgångar och "sitt" kapital. Ett sådant förfogande måste då ske inom ramen för de uppdrag som myndigheterna fått av företrädarna för rättssubjektet staten, riksdagen och regeringen. Detsamma gäller naturligtvis även sådana förfoganden som sker genom att myndigheterna ingår avtal med ekonomiska förpliktelser för staten.

Det svenska regelverket hindrar inte en statlig myndighet att öppna kontor i ett annat land om det kan anses falla inom ramen för myndighetens uppdrag.

En annan fråga är hur myndigheten skall få identitet och legitimitet i det andra landet för att kunna uppträda som arbetsgivare och part i olika avtalsförhållanden. För vissa myndigheter utgör bilaterala överenskommelser en naturlig grund för myndighetens legitimitet. Så är t.ex. fallet med svenska beskickningar utomlands.

För andra myndigheter vars verksamhet inte grundas på någon bilateral överenskommelse förefaller det att vara oklart vad som krävs för att myndigheten skall kunna uppträda som arbetsgivare och avtalspart. Stor betydelse har det nationella regelverket i det land där den svenska myndigheten skall ha sin verksamhet och det synsätt som råder i landet på utländska staters verksamhet i landet

ifråga. Det är därför sannolikt så att det inte går att ställa upp några generella regler för vad som krävs av svenska myndigheter för att få önskad legitimitet.

Något som bör bidra till att underlätta etableringen av en fast verksamhet i annat land i form av ett lokalkontor är att det klart framgår av myndighetens instruktion att det faller inom ramen för myndighetens uppdrag att bedriva verksamhet i andra länder.

Den svenska utlandsmyndigheten bör kunna bistå den etablerande svenska myndigheten om det ändå skulle uppstå problem med att bli accepterad av landets myndigheter.

I TPS har i dag utlandsverksamhet i två länder, USA och Japan. Det finns inget uttalat stöd i TPS instruktion för att öppna utlandskontor, även om det kan anses falla inom myndighetens uppdrag i instruktionen.

Eftersom det i dag råder oklarhet om hur TPS skall kunna öppna kontor utomlands och lokalanställa personal så krävs ett förtydligande. Detta förtydligande syftar till att ge större legitimitet åt TPS utlandsverksamhet och möjligheter att inrätta kontor utomlands samt lokalanställa personal.

TPS bör, utan att vara beroende av UD, kunna öppna nya utlandskontor. Dels kan myndigheten då etablera en verksamhet på en ort där UD inte finns och dels är man inte hänvisad till UD för att klara administration och praktiska problem. UD befrias också från en arbetsuppgift som de inte eftersträvar.

TPS bör genom en ändring i sin instruktion ges möjlighet att öppna utlandskontor. Redan i dag står i instruktionen, 4 §, att myndigheten skall ansvara för en utlandsbaserad omvärldsbevakning. I vilken form detta skall göras framgår dock inte av instruktionen. Med ett stöd i instruktionen bör inte några formella hinder uppstå vid en etablering utomlands.

Ett motsvarande stöd i instruktionen har tidigare funnits och tillämpats för den nu nedlagda myndigheten, styrelsen för utlandsforskning (SAREC) se *bilaga 4*.

Det finns två möjliga vägar att gå för att i instruktionen ge TPS större legitimitet att etablera kontor utomlands. Det första alternativet är att i instruktionen föreskrivs att TPS själva kan besluta om inrättande av utlandskontor. Det andra alternativet är att utlandskontor får inrättas efter beslut av regeringen.

Fördelen med alternativ ett är att myndigheten själv kan besluta om etablering och avveckling av lokalkontor på utländsk ort. Det går snabbare och regeringen behöver inte bereda ärendet. Nack-

delen kan vara att en sådan formulering inte ger tillräcklig legitimitet i det andra landet.

Fördelen med alternativ två är att det blir lättare för ITPS att uppträda och etablera sig utomlands med ett särskilt regeringsbeslut som stöd. En nackdel är att regeringen måste bereda ärendet vilket kan ge tidsutdräkt. Nackdelen kan dock bedömas som ringa då antalet etableringsärenden bedöms bli få.

Antalet etableringar utomlands kommer knappast att påverkas av om alternativ ett eller två väljs. Det som styr detta är snarare budgetsituationen för myndigheten.

För statliga myndigheter i allmänhet gäller Verksförordningen (1995:1322). Förordningens 17 § lyder: "Myndigheten bestämmer själv sin organisation." Skälen att avvika från Verksförordningen är inte tillräckligt starka. Det finns således övervägande skäl att välja alternativ ett. Utredningen föreslår därför i enlighet med detta alternativ att myndigheten själv fattar beslut om inrättande och avveckling av regionkontor i utlandet.

6.2 Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring i förordning (2000:1133) med instruktion för Institutet för tillväxtpolitiska studier

Härigenom föreskrivs att det i förordning (2000:1133) med instruktion för Institutet för tillväxtpolitiska studier skall införas en ny paragraf, efter 4 §, med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

Institutet för tillväxtpolitiska studier får inrätta och bemanna utlandskontor samt besluta om avveckling av ett sådant kontor.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2003.

7 Övriga frågor

Under arbetets gång har rests frågor om arkiv, diarieföring m.m. Utredningens utgångspunkt är att de regler som gäller statliga myndigheters verksamhet i Sverige även skall gälla myndigheters verksamhet utomlands.

Det kan naturligtvis uppstå praktiska problem av denna art vid verksamhet utomlands. Myndigheterna kan då hämta råd och stöd från de myndigheter som har ansvar för sådana frågor, som t ex. Riksarkivet.

En fråga som också aktualiserats är om undantag skall kunna göras i kapitalförsörjningsförordningen när det gäller slutande av leasingavtal och ersättningen skall ges i utländsk valuta vid en myndighets utlandskontor. Denna fråga bör övervägas i särskild ordning eftersom konsekvenserna av en ändring i kapitalförsörjningsförordningen inte kan överblickas i denna utredning.

8 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget om att ITPS skall kunna inrätta kontor i utlandet, som inte är placerade vid UD:s utlandsmyndigheter, samt självt anställa och administrera lokalanställda, skall inte påverka resursbehovet för myndigheten.

Redan i dag har ITPS utlandsverksamhet i två länder, USA och Japan. Kostnaden i dessa båda länder bör inte påverkas av att ITPS själv tar över verksamheten. Den kostnad myndigheten har i dag bör rimligen om inte bli högre om myndigheten fullt ut tar över ansvaret för sina utlandsanställda. Kostnaden för lokaler bör inte heller påverkas negativt av att ITPS införskaffar och administrerar dessa.

Kostnaden för etablering på nya orter utomlands bör inte heller bli högre än på sådana orter där ITPS hittills haft hjälp av UD.

Kommittédirektiv

Utredning om vissa frågor när det gäller
Institutet för tillväxtpolitiska studiers
utlandsverksamhet

Dir.
2002:74

Beslut vid regeringssammanträde den 13 juni 2002.

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare tillkallas med uppdrag att lämna förslag på hur Institutet för tillväxtpolitiska studier skall kunna öppna nya kontor och bankkonton i utlandet samt ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för lokalanställd personal i utlandet. Utredaren skall kartlägga de förutsättningar som råder i dag, analysera vilka förändringar som är nödvändiga och ge förslag på lämpliga lösningar.

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Den 1 januari 2001 bildades Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS). ITPS främsta uppgift är att utveckla och tillhandahålla kunskapsunderlag för tillväxtpolitiken bl.a. genom att analysera den ekonomiska utvecklingen som underlag för närings- och innovationspolitiken och den regionala utvecklingspolitiken, samt granska och förmedla kunskap om den internationella utvecklingen.

ITPS skall bl.a. förse det politiska beslutssystemet med omvärldsanalyser av villkoren för tillväxtpolitiken så att beslutsfattare får aktuell kunskap. Analyserna avser såväl den svenska som den internationella utvecklingen. Omvärldsanalys innebär en systematisk och kontinuerlig process som består av insamling, analys och spridning av omvärldsinformation som är av betydelse för tillväxtpolitikens strategiska utformning och därmed Sveriges konkurrenskraft. Det handlar om att följa och lära av politikutvecklingen i andra länder, men också om att observera och tolka trender och tendenser i den globala ekonomin för att i ett tidigt skede analysera vilka krav omvärldsförändringarna ställer på tillväxtpolitiken.

ITPS utlandsbaserade omvärldsbevakning

Genom närvaro i utlandet kan ITPS bygga upp förtroende och skapa nätverk för att nå insikter om de överväganden som resulterar i beslut av privata och offentliga aktörer. Endast på plats är det möjligt att få tillräcklig kunskap om ett visst land för att kunna tolka och förstå händelserna i t.ex. innovationssystem och industriella system och sätta dem i relation till svenska förhållanden.

Den utredning som föregick bildandet av ITPS betonade vikten av att vid omvärldsanalys kunna använda strukturer i utlandet samt att kunna samla in kunskap på plats i olika delar av världen. Myndighetens utlandsbaserade omvärldsbevakning uppmärksammades vidare i den översyn av utlandsstrukturen (dimensionering, organisation och finansiering) som ITPS har genomfört enligt uppdrag i regleringsbrevet för år 2001.

Enligt förordningen (2000:1133) med instruktion för Institutet för tillväxtpolitiska studier skall ITPS bedriva en utlandsbaserad omvärldsbevakning. Den omvärldsbevakning som tidigare bedrevs vid stiftelsen Sveriges Tekniska Attachéer (STATT) har integrerats i verksamheten och ITPS har bl.a. tagit över STATT:s kontor, bankkonton och personal. För närvarande har ITPS tre kontor i utlandet placerade vid Utrikesdepartementets (UD) utlandsmyndigheter i Washington, Los Angeles och Tokyo. På dessa kontor arbetar både utlandsstationerad och lokalt anställd personal.

När det gäller utlandsstationerad personal beslutade regeringen för år 2001 om deras anställningar och de tillhörde UD:s utlandsstruktur. Den 1 januari 2002 infördes regler i inkomstskattelagen (1999:1229) som innebär att andra statligt anställda än anställda vid utrikesförvaltningen eller i biståndsverksamhet, som är stationerade utomlands, inte behöver ta upp vissa kostnadsersättningar och förmåner till beskattning. Vid samma tidpunkt trädde ett kollektivavtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstgöring utomlands, det s.k. URA-avtalet, i kraft. Ändringarna har införts för att anpassa reglerna till det faktum att även myndigheter utanför utrikesförvaltningen och biståndsverksamheten i allt större utsträckning har anställda stationerade i utlandet.

Den 14 maj 2001 träffades ett avtal mellan UD och ITPS som reglerar det administrativa samarbetet mellan myndigheterna när det gäller av ITPS utsänd personal placerad vid svenska utlandsmyndigheter. Avtalet anger att chefen för utlandsmyndigheten har det övergripande ansvaret för den totala verksamheten vid utlands-

myndigheten, att ITPS är arbetsgivare för sin utsända personal såväl administrativt som operativt och att ITPS skall betala för den administrativa service utlandsmyndigheten utför samt för kanslihyra.

Samarbetsavtalet anger vidare att UD och ITPS har ett delat ansvar för lokalanställd personal, som anställts för att arbeta för ITPS. Utlandsmyndigheten har arbetsgivaransvaret medan ITPS har det ekonomiska ansvaret för t.ex. löner.

Behovet av en utredning

En förutsättning för att ITPS skall kunna genomföra en effektiv utlandsbaserad omvärldsbevakning är att ITPS ges möjlighet att öppna nya kontor och bankkonton i utlandet samt att ITPS kan ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för utlandsstationerad och lokalt anställd personal. Eftersom ITPS är en svensk myndighet saknas i dag möjlighet att öppna nya kontor och bankkonton i utlandet. Ändringen i inkomstskattelagen och URA-avtalet har medfört att ITPS sedan den 1 januari 2002 fullt ut kan ta på sig de förpliktelser och befogenheter som följer av arbetsgivarrollen för den utlandsstationerade personalen. ITPS saknar dock fortfarande den möjligheten för i utlandet lokalt anställd personal. Det är angeläget att ITPS ges dessa möjligheter varför frågan hur det skall kunna ske behöver utredas.

Samarbetsavtalet mellan UD och ITPS behöver i sammanhanget ses över.

Uppdraget

En särskild utredare tillkallas med uppdrag att lämna förslag på hur ITPS skall kunna öppna nya kontor och bankkonton i utlandet samt ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för lokalanställd personal i utlandet.

Utredaren skall kartlägga de förutsättningar som i dag råder samt kartlägga hur andra svenska myndigheter har löst motsvarande problem. Utredaren skall vidare analysera vad som krävs för att ITPS skall kunna öppna nya kontor och bankkonton i utlandet samt ta på sig samtliga förpliktelser och befogenheter som följer av att vara arbetsgivare för lokalanställd personal i utlandet. Utredaren skall ge förslag på lämpliga lösningar. Fördelar och nackdelar samt even-

tuella ekonomiska konsekvenser skall redovisas. Vid ekonomiska konsekvenser skall utredaren även lämna förslag till finansiering. Slutligen skall utredaren utarbeta och redovisa förslag till nödvändiga ändringar i ITPS instruktion och andra författningar.

Utredaren skall därutöver ange huruvida den föreslagna lösningen kan användas av andra myndigheter som också har liknande behov.

Utredaren skall samråda med Arbetsgivarverket samt i den utsträckning som krävs med övriga berörda myndigheter och organisationer.

Utredaren skall hålla berörda arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Redovisning av uppdraget

Utredaren skall redovisa sitt uppdrag senast den 1 november 2002.

(Näringsdepartementet)

ITPS instruktion (2000:1133)

Förordning (2000:1133) med instruktion för Institutet för tillväxtpolitiska studier

Uppgifter

1 § Institutet för tillväxtpolitiska studier har till uppgift att utveckla och tillhandahålla kunskapsunderlag för tillväxtpolitiken genom att

1. genomföra analyser av den ekonomiska utvecklingen som underlag för närings-, regional- och innovationspolitiken,
2. granska och förmedla kunskap om den internationella utvecklingen,
3. bidra till att utveckla processen med de regionala tillväxtavtalen,
4. förmedla kunskap om genomförandet av EG:s strukturfonder ur ett analytiskt perspektiv,
5. initiera, beställa och utvärdera närings-, innovations- och regionalpolitiskt motiverade åtgärder, och
6. tillhandahålla statistik för forskare och utredare.

Inom sitt verksamhetsområde skall institutet främja jämställdhet.

2 § Institutet för tillväxtpolitiska studier skall sprida kunskap, erfarenheter och resultat från sina studier, analyser och utvärderingar till myndigheter och andra som arbetar inom närliggande områden. Institutet skall särskilt samverka med Verket för näringslivsutveckling och Verket för innovationssystem.

3 § Institutet för tillväxtpolitiska studier svarar för officiell statistik enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Institutet skall samråda om statistiken med myndigheter och andra som arbetar inom närliggande områden.

Vidare skall institutet verka för att statistiskt material av betydelse för analysen av den ekonomiska tillväxten samlas in, bearbetas och görs tillgängligt. Förordning (2001:123).

4 § Institutet för tillväxtpolitiska studier skall ansvara för utlandsbaserad omvärldsbevakning i samråd med berörda aktörer.

5 § Institutet för tillväxtpolitiska studier får utföra uppdrag åt andra. För uppdrag åt andra än regeringen skall ersättning enligt avgiftsförordningen (1992:191) tas ut.

Verksförordningens tillämpning

6 § Verksförordningen (1995:1322) skall tillämpas på Institutet för tillväxtpolitiska studier.

Myndighetens ledning

7 § Generaldirektören är chef för Institutet för tillväxtpolitiska studier.

Personalföreträdare

8 § Personalföreträdarförordningen (1987:1101) skall tillämpas på Institutet för tillväxtpolitiska studier.

Övergångsbestämmelser

2000:1133

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2001, då förordningen (1993:46) med instruktion för Statens institut för regionalforskning skall upphöra att gälla.
2. Vad regeringen i särskilda beslut föreskrivit om Statens institut för regionalforskning skall i stället avse Institutet för tillväxtpolitiska studier under förutsättning att besluten gäller frågor som hör till institutets ansvarsområde.

OECD:s modellavtal – utdrag

Artikel 19

Offentlig tjänst

- 1)
 - a) Lön och annan liknande ersättning (med undantag för pension), som betalas av en avtalsslutande stat, en av dess politiska underavdelningar eller lokala myndigheter till fysisk person på grund av arbete som utförs i denna stats, underavdelnings eller myndighets tjänst, beskattas endast i denna stat.
 - b) Sådan lön och annan liknande ersättning beskattas emellertid endast i den andra avtalsslutande staten om arbetet utförs i denna stat och personen i fråga har hemvist i denna stat och:
 - i) är medborgare i denna stat, eller
 - ii) inte fick hemvist i denna stat uteslutande för att utföra arbetet.
- 2)
 - a) Pension, som betalas av, eller från fonder inrättade av, en avtalsslutande stat, en av dess politiska underavdelningar eller lokala myndigheter till fysisk person på grund av arbete som utförts i denna stats, underavdelnings eller myndighets tjänst, beskattas endast i denna stat.
 - b) Sådan pension beskattas emellertid endast i den andra avtalsslutande staten om personen i fråga har hemvist och är medborgare i denna stat.
- 3) Bestämmelserna i artiklarna 15, 16 och 18 tillämpas på lön och annan liknande ersättning och på pension som betalas på grund av arbete som utförts i samband med rörelse som bedrivs av en avtalsslutande stat, en av dess politiska underavdelningar eller lokala myndigheter.

Instruktion för SAREC – utdrag

Förordning (1988:532) med instruktion för SAREC

Författningen har upphävts genom SFS 1995:869

.....

Organisation

7 § Inom SAREC finns två avdelningar, nämligen administrativa avdelningen och programavdelningen, samt ett regionkontor.

Den administrativa avdelningen förestås av en administrativ chef och programavdelningen av en programchef.

8 § Regionkontor inrättas efter beslut av regeringen. (upphävt genom förordning 1994:278).

.....